

ת"פ 155/08 - מ.י. משרד התמ"ת מחלקה משפטית-עו"ז נגד בוני המלניום החדשה בניה ופיתוח בע"מ, שמעון שם טוב, יאיר אוחיון, כולם

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ת"פ 155-08 מ.י. משרד התמ"ת מחלקה משפטית-עו"ז נ' בוני המלניום החדשה בניה ופיתוח בע"מ ואח'

בפני בעניין: כב' השופטת יפה שטיין מ.י. משרד התמ"ת מחלקה משפטית-עו"ז ע"י ב"כ עו"ד גיורא עדתו

המאשימה

נגד

1. בוני המלניום החדשה בניה ופיתוח בע"מ
2. יאיר אוחיון כולם ע"י עו"ד רויטל ארז
3. שמעון שם טוב

הנאשמים

גזר דין

1. הנאשמים הורשעה בהכרעת הדין מיום 15/9/13 בגין העסקת עובד זר ב-12/1/05, בלא אישורי העסקה כדין, בניגוד לסעיף 2(א) (1) ו-2(א) (2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: "החוק"). כשנאשמים 2 ו-3 הורשעו גם על עבירה לפי סעיף 5 לחוק, בשל אחריותם כנושאי משרה.

2. עיקר טיעוני ב"כ המאשימה:

א. נאשמת 1 הינה חברה, כשהעבירה בוצעה במסגרת עיסקה. הקנס המירבי הקבוע בהוראות החוק לגבי הנאשמת 1 הוא קנס של 116,800 ₪, ושל הנאשמים 2,3 - אשר היו מנהליה ואשר עברו את העבירות במסגרת עיסקם הוא מחצית אותו קנס, דהיינו 58,400 ₪ לכל אחד. בתי הדין לעבודה ואף בית הדין הארצי גזרו לאחרונה קנסות שנעים בין 60% ל-100% מהקנס המירבי.

ב. האישום הוגש בהתאם להנחיות, דהיינו לא ניתנה לנאשמת הודעת קנס, הואיל ולנאשמת היו לפחות שני אירועים קודמים שבהם היא קיבלה הודעות קנס. בנוסף לכך לנאשמת זו יש גם הרשעה קודמת (של כב' הנשיאה דיתה פרוז'נין בתיק 22052-09-10).

עמוד 1

ג. לאור העובדה שמדובר בנאשמת שחוזרת על מעשיה, ועברה על עבירה דומב במסגרת עיסקה, מבקשת המאשימה קנס גבוה ומרתיע. גם לגבי הנאשמים 2,3 - התבקש קנס גדול ומרתיע בשל העובדה שמדובר בעבירות חוזרות.

3. מנגד טוענת ב"כ הנאשמים:

א. הנאשמים טורטרו לשווא בשל התנהלות המדינה מספר פעמים בשנים האחרונות. מ-2008 נוהלו כנגדם מספר תיקים כשכל התיקים, למעט תיק אחד שהיתה בו הודעת קנס כלפי הנאשם 2, היו כתבי אישום. כלומר, הנאשמים לא זכו לאפשרות לשלם קנס מנהלי. ההרשעה היחידה ניתנה לפני מס' חודשים ע"י כב' הנשיאה, והיא בגין עבירה שנעברה **לאחר** העבירה נשואת כתב האישום, כשהקנס (בסך 35,000 ₪ על נאשמת 1 ו-10,000 ₪ על כל אחד מנאשמים 2 ו-3), ניתן בין היתר לאור העובדה שטענתם כי כל כתבי האישום שהוגשו נגדם בוטלו, לא זכתה לביסוס ראיתי (דבר שאינו נכון עוד בענייננו, לאור המסמכים שהומצאו).

ב. בשנת 2006 החברה קרסה ומאז חדלה מפעילות, זאת בעקבות הקריסה של חב' חפציבה. ב-2008 היה כתב האישום נשוא תיק זה, ולאחר מכן התחילו להתקבל כתבי אישום עד שנת 2010, כל פעם כתב אישום כנגד הנאשמת ולאחר מכן הנאשמים 2,3, ולכן היה עליהם לנהל את התיק כל פעם שקיבלו כתב אישום.

ג. בשל התנהלות זו, הגיעו הנאשמים (בכל התקיים שנפתחו כנגדם) ליותר מעשרה דיונים כאשר המדינה חזרה בה מכתב האישום ברוב האישומים, לרבות פעם אחת **לאחר** ניהול הוכחות בתיק (תיק פלילי 630/08). ב"כ הנאשמים אף המציאה פלט של מס' הדיונים שהתקיימו בתיק זה. עוד היפנתה לתיק פלילי 10-08-40663, וכן 29/09, שם התקיימו שלושה דיונים, ולתיק נוסף 94/10, שבו היו חמישה דיונים והמדינה חזרה בה מכתב האישום. תיק נוסף - זוכו בו מחמת הספק, אצל כב' השופטת שרה שדיאור. בכל הדיונים האלה נדרשו הנאשמים להתייצב, ונגרמו להם הוצאות מרובות גם אובדן זמן וגם הוצאות ניהול ההליכים המשפטיים, ויש לקחת התנהלות זו בחשבון.

ד. גם במקרה הנוכחי, אם כתב האישום היה מוגש בסמוך לפעילות החברה או בסמוך לאירוע, היה אפשר להראות את המסמכים הדרושים.

- ה. לגבי הנאשם 3 - מעולם לא אמרו לו שהוא בחשיפה להגשת כתב אישום, והוא כלל לא זומן לחקירה. לגבי נאשם 2 הוא זומן בסמוך והתבקש להמציא חוזה. הומצאו פעמים רבות חוזים ליחידה במשרד התמ"ת, וזה לא אירוע נקודתי שהוא היה צריך לחשוב אם הגיש חוזה או לא.
- ו. למעשה כיום מוענשים הנאשמים על כך שלא שמרו את המסמכים אחרי שהחברה קרסה, כשכלל לא ידעו שיהיו חשופים לאישומי אלו.
- ז. המאשימה זימנה לחקירה רק אחד המנהלים בטענה שזה מספיק לחקור אחד מהם, וכאשר הגיעו לעונש - מבקשת להטיל על כל הנאשמים כל אחד עונש נפרד וכל אחד בפני עצמו. הדבר נוגד הן את ההיגיון והן את הצדק. היה צריך לזמן את הנאשם 3 לחקירה ולאפשר לו בזמן אמת להגן על עצמו, ולא לבוא אליו 3 שנים לאחר מכן ולהגיד לו שיש נגדו כתב אישום, ויביא מסמכים.
- ח. בנוגע לנסיבות האישיות - הנאשם 3 בן 66, סובל ממחלת לב ובעיות רפואיות נוספות, כעולה מהמסמכים שהוגשו (נ/5) כאשר יש כנגדו תיק נוסף בהוצל"פ בחוב של 210,000 ₪.
- ט. ההסכם בין הנאשמים 2,3 היה שבכל חובות החברה נושא הנאשם 3, לפיכך כל חובות החברה מתגלגלים חדשות לבקרים לפתחו של הנאשם 3. ולכן אם יוטל קנס על הנאשם 2, מי שיישא בו זה הנאשם 3. לנאשם 3 יש גם את התשלומים מגזר הדין הקודם שהתחיל לא לפני הרבה זמן, ויש לו עוד חובות רבים מאז קריסת החברה, כשבכולם נושא הנאשם, שמצבו הכלכלי בכי רע.

3. ב"כ המאשימה הוסיף בתגובה כי :

- א. מתוך דברי ב"כ הנאשמים ניתן ללמוד כי בפועל היו לפחות שני אירועים קודמים שבהם הנאשמת היתה מעורבת בעניין של העסקת עובד זר ולכן בפעם הזאת לא קיבלה הודעות קנס, אלא הוגש כתב אישום.
- ב. שני תיקים נוספים נוהלו מהתחלה ועד הסוף - אחד בו זוכו מחמת הספק והשני - הסתיים בהרשעה אצל הנשיאה (גם אם מדובר בתיק שהעבירה בו נעברה אחרי האישום הנוכחי). לגבי התיקים שהופסקו ביוזמת המאשימה - הראיות שהומצאו על ידי הנאשמים הגיעו בשלב מאוחר יותר ולאחר שזומנו לחקירה. אילו היו ממצאים את המסמכים לפני זה, לא היו כל כך הרבה הקראות. המדינה חיכתה שימציאו את המסמכים ולא הגישו, ולאחר מכן הוגש כתב האישום.

ד. לגבי המנהלים - מופיעים שני מנהלים רשומים, וגם אם רק אחד מהם נחקר, וכדי שלא תהיה טענה של אפליה והגנה מן הצדק, אין מנוס אלא להעמיד את שניהם לדין, ובית הדין הרשיע את שניהם והיתה לזה סיבה.

ה. הסכומים שישולמו צריכים להיות מידתיים גם בהתחשב בתיקים שנסגרו, אך יש להתחשב בפסיקה של ביה"ד הארצי שבכל מקרה אם נוהלו הוכחות בתיק שהיה קנס מינהלי, המינימום יהיה לפחות כפל הקנס המנהלי.

4. דין והכרעה:

א. בהתאם להוראות סעיף 40 חוק העונשין בעניין הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, על בית הדין לקבוע תחילה "מתחם עונש הולם" למעשה העבירה שבה הורשע הנאשם, ולאחר מכן להטיל על הנאשם עונש שהינו בתוך מתחם זה, אלא אם כן מתקיימים שיקולים לקולא או לחומרא. לשם כך על בית הדין להתחשב גם בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. מאידך, ועל פי סעיף 40 לחוק, כאשר מתחם העונש ההולם כולל קנס כספי, על בית הדין להתחשב גם במצבו הכלכלי והרפואי של הנאשם לצורך קביעת מתחם הקנס ההולם.

ב. כאמור, מתחם העונש ההולם צריך להביא לביטוי מחד, את הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ואת מידת הפגיעה בו, כולל מניעת פגיעה בעובדים הזרים, מניעת פגיעה בדמותה של החברה הכרוכה בהעסקת עובדים זרים בתנאי ניצול וכן מדיניות כלכלית של צמצום האבטלה של עובדים ישראליים, וכן את העובדה שהעבירה בה הורשעו נמנית עם העבירות המנהליות לפי חוק עבירות מנהליות, התשמ"ו-1986, ובכך שמדובר בעבירה המבוצעת במסגרת עיסקו או משלח ידו של הנאשם, וכן כי בסופו של דבר (גם אם מדובר בעבירה שנעברה לאחר האירוע נשוא הליך זה), כן הייתה הרשעה כנגד הנאשמים.

ג. מאידך, וכעולה מסעיף 40 לחוק, חומרת מעשה העבירה אינה נבחנת במנותק מ"נסיבותיה" ומ"מידת אשמו" של הנאשם, ולא להחשיב את חשיבות בקביעת מתחם העונש ההולם. לפיכך יש לקחת בחשבון לקולא את העובדה שהנאשמת הפסיקה את פעילותה עקב קריסת "חפציבה"; את העובדה שהנאשמים "טורטרו" פעמים רבות כאשר מכל האישומים והדיונים ובפועל הייתה בסופו של דבר אך הרשעה אחת בגין עבירה שנעברה **לאחר** העבירה נשוא כתב האישום;

העובדה שחלף זמן רב מאז הגשת כתב האישום (והטענה כי לו היו יודעים בזמן אמת על חשיפתם לאישום היה להם קל יותר להמציא מסמכים להוכחת חפותם), וכן את גילו, מצבו הכלכלי והרפואי של נאשם 3 (שהוא זה ע"פ ההסכם בין שני הנאשמים צריך לשאת בכל חיוב כספי שהוא).

ד. בהתחשב בכל האמור לעיל - אני קובעת כי נאשמת 1 תשלם קנס בשיעור של 40,000 ₪ ב-20 תשלומים חודשיים שווים ועוקבים של 2,000 ₪ כל אחד, כשהראשון - ב-15/2/14, ולכל אחד מנאשמים 2, ו-3 סך של 10,000 ₪ לכל אחד מנאשמים 2 ו-3, ב-20 תשלומים חודשיים שווים ועוקבים של 500 ₪ כל אחד, כשהראשון - ב-15/2/14.

ה. בנוסף לאמור לעיל, ובהתאם להוראות סעיף 72 לחוק העונשין, יהא על הנאשמים להפקיד בבית הדין תוך 30 יום התחייבות להימנע מעבירה כדלקמן:

ההתחייבות תהיה למשך 3 שנים מיום מתן גזר דין זה

להימנע מלעבור עבירה על סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים.

ההתחייבות הינה על סך 50,000 ₪ לגבי כל עבירה על הסעיף האמור ולגבי כל עובד שלגביו תעבר העבירה.

5. בהתאם להחלטה מיום 12/11/13, תשלח מזכירות לצדדים . בית הדין את ההחלטה בדואר. לצדדים נתונה זכות ערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין לבית הדין הארצי לעבודה, תוך 45 ימים מיום המצאת גזר דין זה לידי הצד המבקש לערער.

ניתן היום, י"א שבט תשע"ד, 12 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.